

Asia: VN/6984/2021

Ehdotus kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartaksi

Lausunnonantajan lausunto

Mikä on näkemyksenne tiekartan tavoitteista ja toimenpiteistä yleisesti?

Etelä-Karjalan liitto kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotuksesta kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartaksi.

Kulttuurimatkailun tiekartta sisältää kannatettavia tavoitteita ja toimenpiteitä. Laaja kulttuurikäsitys, kestävä matkailu ja kulttuurinen kestävyys ovat tärkeitä ja kannatettavia periaatteita kulttuurimatkailun tiekartalle. Tiekartta avaa hyvin kulttuurin merkitystä matkailun voimavarana ja myös sen yhtymäpintoja luontomatkailuun.

Mikä on näkemyksenne tiekartan tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Vaikka kyseessä on kansallinen kulttuurimatkailun tiekartta, tulisi itäinen Suomi ja sen painoarvo näkyä tiekartassa vahvemmin. Tässä ajassa Kaakkois- ja Itä- Suomi tarvitsee kansainvälistymiseen uuden suunnan ja korvaavia markkina-alueita, mikä vaatii lisää voimavaroja ja rahoitusta. Alueen toimijoiden osaamisen kehittämiseen ja verkostojen vahvistamiseen tarvitaan myös valtakunnallisten taide- ja kulttuurialojen keskeisten asiantuntijaorganisaatioiden vahvempaa läsnäoloa ja tukea. Kaikki alueet eivät valitettavasti ole tässä tasavertaisessa asemassa.

Kommenttinne luvusta 5.1

”Kestävä kulttuurimatkailu perustuu yhteistyöhön” ja ”kulttuurimatkailupalvelut syntyvät kohtaamisissa”, ovat kannatettavia lähtökohtia ja painottavat laajan yhteistyön merkitystä. Tiekartassa tunnistetaan kulttuuri- ja matkailualojen yhteistyön haasteellisuus ja alojen eroavaisuudet mm. liiketoiminta-ajattelussa ja tuotteistamisen lähtökohdissa.

Tavoitteet ja toimenpiteet yhteistyön ja aluekoordinaation kehittämiseksi ovat hyvin kannatettavia. Oleellista on huomioida, että toiminnan koordinoitua ei voida rakentaa pelkästään hankkeiden varaan, vaan toimintamallien pysyvyys ja jatkojalostus tulee varmistaa tuomalla ne myös osaksi eri organisaatioiden, esim. kuntien ja maakuntaliittojen, toimintaa.

Alueellisen koordinaation rinnalla on haettava ja tuettava myös ylimaakunnallisia yhteistyöverkostoja, joista hyvinä esimerkkeinä tiekarttaan kannattaa nostaa Saimaa-ilmiön sekä Saimaa – European Region of Gastronomy-prosessin, joilla molemmilla on haettu yhteistyöstä voimaa kulttuurimatkailun kehittämiseen ja kansainvälistymiseen itäisessä Järvi-Suomessa.

Kommenttine luvusta 5.2

Kestävän matkailun, kulttuurimatkailun ja kulttuurisen kestävyuden vahva sidos on erittäin kannatettava painotus tiekartassa. Toimenpiteissä korostuu STF-ohjelman kehittäminen ja edistäminen myös kulttuurimatkailun näkökulmasta, mikä on tervetullutta.

Kommenttine luvusta 5.3

Kulttuurimatkailun tuotteistaminen, osaamisen vahvistaminen ja kansainvälistyminen ovat tiekartassa tärkeitä ja kannatettavia painotuksia.

Kommenttine luvusta 5.4

Digitalisaatio ja tiedolla johtaminen ovat tärkeitä tavoitteita koko matkailualan kehittämisessä ja merkityksellisiä myös kulttuurimatkailun kehittämisessä.

Kommenttine luvusta 5.5

Kansainvälisen yhteistyön nostaminen yhdeksi painopistealaksi tiekartassa on tervetullut linjaus. Unescon maailmanperintökohteiden rinnalle tulee tiekarttaan nostaa myös Unescon Geoparkit, mm. Saimaa GeoPark, jotka geologian ja luontoarvojen rinnalla tekevät työtä kulttuuriperinnön ja mm. ruokakulttuurin tuotteistamiseksi sekä muodostavat omanlaisensa reitistön.

Millaisena näette oman organisaationne tai edustamanne tahon roolin tiekartan toimenpiteiden toteuttamisessa?

Etelä-Karjalan liitto vastaa aluekehitysviranomaisena maakunnan kehittämiseen liittyvistä tehtävistä. Maakunnan kehittämisen suuntaviivat on linjattu maakuntaohjelmassa. Matkailun ja kulttuurin osalta kehittämistyötä ohjaavat myös maakunnallinen kulttuuristrategia ja Saimaan matkailustrategia, joiden kanssa kulttuurimatkailun tiekartta ja sen tavoitteet ovat hyvin linjassa.

Maakunnan elinvoimaa ja kehitystä edistämme kumppanuusperiaatteella eri yhteistyöverkostojen kautta. Maakunnassa toimii niin matkailu- kuin kulttuurialalla yhteistyöverkostot, joiden koordinaatiossa Etelä-Karjalan liitto on vahvasti mukana. Kulttuurimatkailun yhteistyöverkostoa on tuettu koordinaatiohankkeella, jota toteuttaa Humanistinen Ammattikorkeakoulu. Maakunnan liittona toimimme myös tiiviissä ylimaakunnallisessa yhteistyössä niin Saimaan kuin Lakelandin alueella.

Maakunnan liiton rooli käytettävistä resursseista riippuen voi olla hyvinkin moninainen kulttuurimatkailun edistämässä ja tiekartan toimenpiteiden toteuttamisessa:

- Rahoittaja ja mahdollistaja (alueen matkailua ja kulttuuria sisältävät hankkeet, kansainvälistyminen)
- Ylimaakunnallisen yhteistyön aktiivinen toimija
- Asiantuntijataho alueen kehittämisessä kulttuurimatkailuun liittyen
- Tiedon ja asiantuntijuuden jakaja
- Alueensa kulttuurimatkailuun liittyvien toimijoiden edunvalvoja valtakunnallisessa ja kansainvälisessä toiminnassa.

Miten arvioisitte tiekartan toimenpiteiden vastuuttamista? Ovatko kaikki keskeiset toteuttajat kunkin toimenpiteen osalta tunnistettu? Mahdolliset toimenpidekohtaiset ehdotuksenne toteuttajien lisäämiseksi tai poistamiseksi?

Kansallisen tason tiekartassa on tunnistettu hyvin keskeiset ja tärkeimmät kehittämistyön toimijat ja verkostot.

Mahdolliset muut tiekarttaehdotusta koskevat huomionne.

Tiekartassa on osuvasti kirjoitettu, että ”Kulttuuri- ja luontomatkailun kaltaiset matkailun kehittämisteemat palvelevat kehitystyötä, mutta matkailijalle eronteko teemojen välillä ei välttämättä ole yhtä merkittävä.” Eri teemojen ja ohjelmien päällekkäisyys voi aiheuttaa toimija- ja yritys kentässä hämmennystä, sillä heillekään ero esim. luonto-, hyvinvointi-, ruoka- tai kulttuurimatkailun välillä ei ole selkeä.

Gynther Heli
Etelä-Karjalan liitto